

„ПОЛИТИКА А.Д.“ БЕОГРАД

**НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
ЗА 31. 12. 2022. ГОДИНЕ**

1. ОПШТЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

„Политика“ а.д. (У даљем тексту: Друштво) основано је 25. јануара 1904. године када је покренут истоимени дневни лист. На основу програма власничке трансформације, статусне, управљачке и организационе, „Политика“ а.д. је 1997. године постала акционарско друштво. Данас је акционарско друштво у власништву више од 6.500 акционара који поседују 14.066.121 акција. Највећи акционари су Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање, Република Србија, Акционарски фонд а.д. Београд, Републички фонд за здравствено осигурање, Град Београд, ЈП Електропривреда Србије, ПИО фонд Републике Србије, Национална служба за запошљавање, Комерцијална банка а.д., АИК банка а.д. У поседу малих акционара се налази више од 12% власништва. Акцијама се тргује на Београдској берзи.

Министарство привреде је 14.11.2013. године поднело иницијативу за покретање поступка приватизације Акционарског друштва „Политика“ за новинско-издавачку и графичку делатност, а од 27.12.2013. до 02.09.2014. године Друштво се налазило у реструктурирању тако да је до овог датума било заштићено од поступка принудног извршења и принудне наплате. После септембра 2014. године ова заштита је продужена до краја маја 2015. године у складу са Законом о приватизацији. У 2015. години Политика а.д. је наведена као једно од предузећа од стратешког значаја у Одлуци Владе РС од 29.05.2015. године, а 30. децембра 2015. године донет је Закључак о конверзији потраживања Републике Србије од компаније Политика а.д. у износу од РСД 205 милиона у капитал компаније. После застоја у спровођењу плана финансијске и оперативне консолидације током 2015. и 2016. године, а како је рачун Политике а.д., као једног од предузећа од стратешког значаја за државу, био заштићен од блокаде до дана 28.05.2016. године, анализом економско – финансијског стања предузећа је утврђено да, иако рачун није у блокади, нагомилане обавезе, почев од обавеза према јавним приходима (порези и доприноси), као и другим повериоцима (кредиторима и добављачима), постоји претећа трајнија неспособност плаћања, те Политика а.д. подноси предлог за покретање предстечајног поступка у складу са унапред припремљеним планом реорганизације. По Решењу број 1. Рео 18/2016 од 26.05.2016., 1. Рео 37/2016 од 08.11.2016., 3. Рео 41/2017 од 13.12.2017. и 8. Рео 2/2021 од 24.03.2021. Привредног суда у Београду, за Политику а.д. је покренут претходни поступак ради испитивања испуњености услова за отварање поступка стечаја у складу са унапред припремљеним планом реорганизације (УППР), у коме се Политика а.д. налази до краја 2022. године и даље.

На предлог Министарства привреде, Влада Републике Србије 05. априла 2018. доноси Закључак у коме је сагласна да се потраживања Републике Србије и осталих поверилаца према Политици по основу јавних прихода, у износу од 746 милиона динара, конвертују у трајни улог Републике Србије и осталих стипендијских акција у капиталу Друштва, што ће имати позитиван ефекат на капитал и делимично ће поправити финансијску позицију Политике. Наведена конверзија извршена је у новембру 2018. године.

Основна делатност којом се Друштво бави је пружање штампарских услуга у својој модерно опремљеној штампарији, која се налази у Крњачи седам километара од дирекције.

Седиште Друштва је у Београду, улица Цетињска бр.1.

Матични број Друштва је 07021747, а порески идентификациони број 100002524.

На дан 31. децембра 2022. године Друштво је имало 207 запослених (на дан 31. децембар 2021. године број запослених у Друштву био је 221, а на дан 31. децембар 2020. године број запослених у Друштву био је 230).

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД

2.1. Основе за састављање и презентацију финансијских извештаја и рачуноводствени метод у складу са прописаном важећом законском регулативом о рачуноводству и важећим међународним стандардима

Правна лица и предузетници у Републици Србији су обавезни да вођење пословних књига, признавање и процењивање имовине и обавеза, прихода и расхода, састављање, приказивање, достављање и обелодањивање финансијских извештаја врше у складу са Законом о рачуноводству (у даљем тексту: „Закон“, објављен у „Сл. гласник РС“ 73/2019 и 44/2021 – др. закон), као и у складу са осталом примењивом подзаконском регулативом.

Друштво као велико правно лице, примењује Међународне стандарде финансијског извештавања (МСФИ), који у смислу наведеног закона, обухватају Оквир за припремање и приказивање финансијских извештаја (Оквир), Међународне рачуноводствене стандарде (МРС), Међународне стандарде финансијског извештавања (МСФИ) и са њима повезана тумачења, издата од Комитета за тумачење рачуноводствених стандарда (ИФРИЦ), накнадне имене тих стандарда и са њима повезана тумачења, одобрена од Одбора за међународне рачуноводствене стандарде (Одбор), чији је превод утврдило и објавило министарство надлежно за послове финансија.

Вођење пословних књига, признавање и вредновање позиција у финансијским извештајима (имовине и обавеза, прихода и расхода), састављање, достављање и јавно обелодањивање финансијских извештаја и годишњег извештаја о пословању се врши у складу са законском и професионалном регулативом која подразумева примену Међународних стандарда финансијског извештавања (МСФИ), Међународних рачуноводствених стандарда (МРС) и Концептуалног оквира за финансијско извештавање, као и тумачења издата од стране Комитета за тумачење рачуноводствених стандарда (ИФРИЦ), чији је превод утврдило и објавило министарство надлежно за послове финансија.

Решењем Министарства финансија Републике Србије о утврђивању превода МСФИ број 401-00-4980/2019-16 од 21. новембра 2019. године („Службени гласник РС“ бр. 92/2019) утврђен је званичан превод МСФИ. Превод МСФИ који је утврдило и објавило Министарство финансија чини Концептуални оквир за финансијско извештавање, основни текстови МРС, основни текстови МСФИ издати од Одбора за међународне рачуноводствене стандарде (ИАСБ), као и тумачења издата од Комитета за тумачење стандарда (ИФРИЦ) у облику у којем су издати, односно усвојени и који не укључују основе за закључивање, разрађене примере, смернице, коментаре, супротна мишљења и други допунски материјал који може да се усвоји у вези са стандардима, односно тумачењима, осим ако се изричито не наводи да је саставни део стандарда, односно тумачења. Наведени превод МСФИ укључује све измене и нове МРС, МСФИ и тумачења, који су ступили на снагу за годишње периоде који почињу на дан или након 01. јануара 2018. године, односно који се примењују од финансијских извештаја за годину који се састављају на дан 31.12.2018. године.

Ови МСФИ се сходно наведеном Решењу Министарства финансија примењују почев од финансијских извештаја који се састављају на дан 31. децембар 2020. године.

Финансијски извештаји су састављени у складу са начелом историјског трошка, осим ако је другачије наведено у рачуноводственим политикама које су дате у даљем тексту.

Друштво је у састављању ових финансијских извештаја примењивало рачуноводствене политике образложене у Напомени 3.

У складу са Законом о рачуноводству финансијски извештаји Друштва су исказани у хиљадама динара. Динар представља званичну извештајну валуту у Републици Србији.

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД

2.1. Основе за састављање и презентацију финансијских извештаја и рачуноводствени метод у складу са прописаном важећом законском регулативом о рачуноводству и важећим међународним стандардима (наставак)

Изузев како је наведено ниже, финансијски извештаји Друштва састављени су у складу са Међународним стандардима финансијског извештавања (МСФИ). Финансијски извештаји су састављени према концепту историјских трошкова модификованом за ревалоризацију.

Друштво је саставило ове финансијске извештаје у складу са Законом о рачуноводству који захтева да финансијски извештаји буду припремљени у складу са свим МСФИ као и прописима издатим од стране Министарства финансија Републике Србије. Имајући у виду разлике између ове две регулативе, ови финансијски извештаји одступају од МСФИ у следећем:

- 1 „Ванбилансна средства и обавезе“ су приказана на обрасцу биланса стања (напомена 3.3 и 11). Ове ставке по дефиницији МСФИ не представљају ни средства ни обавезе.
- 2 Друштво је ове финансијске извештаје саставило у формату прописаном од стране Министарства финансија, који није у складу са захтевима МРС 1 – *“Приказивање финансијских извештаја.”*
- 3 Материјалне грешке из претходних година се нису одразиле на финансијске извештаје за 31.12.2022. године, већ су евидентирани као корекције почетног стања нераспоређене добити-нераспоређеног добитка/губитка .
- 4 Друштво није саставило консолидоване финансијске извештаје који укључују финансијске извештаје зависног друштва с обзиром да се, у складу са одредбама Закона о рачуноводству Републике Србије, консолидовани финансијски извештаји за текућу годину подносе до краја априла наредне године. Према Међународним стандардима финансијског извештавања, појединачни финансијски извештаји Друштва које има зависна друштва су дозвољени само уколико су консолидовани финансијски извештаји припремљени и издати у исто време.

2.2. Начело сталности пословања

За период од 01.01. до 31.12.2022., Друштво је остварило пословни губитак од 382.711 хиљада динара, односно нето губитак у износу од 487.150 хиљада динара (2021. године: пословни губитак 271.129 хиљада динара, односно нето губитак 552.926 хиљада динара). Укупне обавезе Друштва на дан 31. децембар 2021. године су веће од његове укупне aktive за износ од 2.662.237 хиљада динара (2021 године укупне обавезе су веће од укупне aktive за 2.176.659 хиљада динара). Ови фактори указују на постојање материјално значајних неизвесности које могу да изазову сумњу у способност Друштва да настави пословање по начелу сталности пословања.

Сходно претходно наведеним извршеним и предузетим активностима као и будућим плановима руководство Друштва је финансијске извештаје за период 01.01. до 31. 12. 2022. године саставило на основу начела сталности пословања.

2.3. Основе за састављање финансијских извештаја

Састављање финансијских извештаја у складу са МСФИ захтева примену извесних кључних рачуноводствених процена. Оно, такође, захтева да Руководство користи своје просуђивање у примени рачуноводствених политика Друштва. Области које захтевају просуђивање већег степена или веће сложености, односно области у којима претпоставке и процене имају материјални значај за финансијске извештаје обелодањени су у напомени 4.

„ПОЛИТИКА А.Д.” БЕОГРАД**Напомене уз финансијске извештаје за годину завршену 31. децембра 2022. године***(Сви износи су изражени у хиљадама РСД, осим ако није друкчије назначено)***2.4. Упоредни подаци**

Као што је приказано у следећој табели Друштво није вршило корекције почетног стања нераспоређеног губитка за 2022. годину.

	Капитал
Нето капитал приказан у билансу стања са стањем на дан 31. децембра 2022. године	(2.860.005)
Нето капитал након корекција са стањем на дан 1. јануар 2023. године	(2.860.005)

2.5. Упоредни подаци (наставак)

	2021. (из извештаја за 2021.)	Корекција	2021. (кориговано)
А. СТАЛНА ИМОВИНА	3.064.743	-	3.064.743
НЕМАТЕРИЈАЛНА УЛАГАЊА	82.710	-	82.710
НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА, ОПРЕМА И БИОЛОШКА СРЕДСТВА	2.237.834	-	2.237.834
ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ	744.199		744.199
Б. ОБРТНА ИМОВИНА	261.085	-	261.085
ЗАЛИХЕ	90.320	-	90.320
КРАТК.ПОТРАЖИВАЊА, ПЛАСМАНИ И ГОТОВИНА	170.765	-	170.765
В. ОДЛОЖЕНА ПОРЕСКА СРЕДСТВА	-	-	-
Г. ПОСЛОВНА ИМОВИНА	3.325.828	-	3.325.828
Д. УКУПНА АКТИВА	3.325.828	-	3.325.828
Ђ. ВАНБИЛАНСНА АКТИВА	2.850.173	-	2.850.173
УКУПНО КОРЕКЦИЈЕ	-	-	-
А. КАПИТАЛ	-	-	-
Б. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА И ОБАВЕЗЕ	5.502.487	-	5.502.487
ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА	43.333	-	43.333
ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ	149.977	-	149.977
КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ	5.309.177	-	5.309.177
В. ОДЛОЖЕНЕ ПОРЕСКЕ ОБАВЕЗЕ	216.609	-	216.609
Г. ГУБИТАК ИЗНАД ВИСИНЕ КАПИТАЛА	(2.393.268)	-	(2.393.268)
Д. УКУПНА ПАСИВА	3.325.828	-	3.325.828
Ђ. ВАНБИЛАНСНА ПАСИВА	2.850.173	-	2.850.173
УКУПНО КОРЕКЦИЈЕ	-	-	-

Упоредне податке и почетна стања чине подаци садржани у финансијским извештајима за 2021. годину.

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД (наставак)

2.6. Прерачунавање страних валута

(а) Функционална и валута приказивања

Ставке укључене у финансијске извештаје Друштва се одмеравају и приказују у валути примарног економског окружења у којем Друштво послује (функционална валута). Функционална валута, односно извештајна валута Друштва је динар, а извештаји су приказани у хиљадама динара, уколико није другачије наглашено.

(б) Позитивне и негативне курсне разлике

Сва потраживања и обавезе у страним средствима плаћања прерачуната су на њихову динарску противвредност по средњем курсу на дан биланса стања. Позитивне и негативне курсне разлике настале прерачуном потраживања и обавеза у страним средствима плаћања које нису измирене до краја године, исказују се у билансу успеха као финансијски приходи односно расходи.

Позитивне и негативне курсне разлике настале при измиривању обавеза или наплати потраживања у току године по курсу важећем на дан пословне промене, исказују се у билансу успеха као финансијских приходи односно расходи.

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА

Основне рачуноводствене политике примењене за састављање ових финансијских извештаја наведене су у даљем тексту. Ове политике су конзистентно примењене на све приказане године, осим ако није другачије назначено.

3.1. Стална имовина

(а) Goodwill

Goodwill представља премију коју је Друштво платило изнад вредности препознатљиве нето имовине зависног правног лица. *Goodwill* настао приликом стицања зависних правних лица укључује се у „нематеријална“ средства, тестира се годишње како би се утврдило да ли му је умањена вредност и исказује се по набавној вредности умањеној за акумулиране губитке по основу умањења вредности.

(б) Нематеријална улагања

Почетно вредновање нематеријалних улагања врши се по набавној вредности, односно цени коштања.

Нематеријална улагања се након почетног признавања исказују по набавној вредности или цени коштања умањеној за укупну амортизацију и укупне губитке због обезвређења. На крају пословне године преиспитује се корисни век трајања сваког нематеријалног улагања.

Амортизација се врши пропорционалном методом у току корисног века употребе. У погледу утврђивања и рачуноводственог евидентирања обезвређења нематеријалног улагања, примењује се МРС 36 – Обезвређење средстава.

Основне стопе амортизације за поједина нематеријална улагања су следеће:

Назив	Стопа амортизације
Лиценце и апликациони програми	25%

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.1. Стална имовина (наставак)

(в) Некретнине, постројења и опрема

Почетно вредновање некретнина, постројења и опреме, који испуњавају услове за признавање средстава, врши се по набавној вредности или по цени коштања. Набавну вредност чини вредност по фактури добављача, увећана за зависне трошкове набавке и трошкове довођења средства у стање функционалне приправности, умањена за било које трговинске попусте и рабате.

Накнадно вредновање некретнина врши се по допуштеном алтернативном поступку, који је предвиђен у МРС 16 – Некретнине, постројења и опрема, односно по ревалоризованом износу, који изражава њихову поштenu вредност на дан ревалоризације, умањеној за укупан износ исправке вредности по основу обезвређивања. Процена некретнина, постројења и опреме извршена је на дан 31.12.2014. године, од стране независног, овлашћеног проценитеља. На дан 31. децембар 2020. године Друштво је ангажовало овлашћеног проценитеља да изврши процену вредности имовине и капитала Друштва.

Повећање књиговодствене вредности средстава као резултат ревалоризације се признаје у оквиру позиције ревалоризационе резерве. Међутим, повећање се признаје као приход у билансу успеха до оног износа до којег се сторнира ревалоризационо смањење истог средства, које је претхдно признато као расход у билансу успеха. Смањење књиговодствене вредности средстава као резултат ревалоризације се признаје као расход. Међутим, смањење се признаје на терет ревалоризационих резерви до износа постојећих ревалоризационих резерви које се односе на та средства.

Амортизација некретнина, постројења и опреме се обрачунава пропорционалном методом током процењеног корисног века употребе средстава. Основицу за амортизацију некретнина, постројења и опреме чини поштена, односно набавна вредност умањена за преосталу вредност уколико постоји. Корисни век трајања сваке појединачне некретнине, постројења и опреме преиспитује се периодично.

На крају пословне године процењује се да ли су некретнине, постројења и опрема обезвређени у складу са МРС 36 – Обезвређење средстава.

Основне стопе амортизације за поједине групе некретнина, постројења и опреме су следеће:

Назив	Стопа амортизације
Грађевински објекти	1,5%
Опрема	5 – 25%
Возила	14,3 – 15,5%
Намештај	10 %
Остала опрема	11-12,5%

Умањење вредности нефинансијских средстава. Средства која имају неограничен корисни век употребе, као нпр. *goodwill*, не подлежу амортизацији, а провера да ли је дошло до умањења њихове вредности врши се на годишњем нивоу. За средства која подлежу амортизацији провера да ли је дошло до умањења њихове вредности врши се када догађаји или измењене околности укажу да књиговодствена вредност можда неће бити надокнадива. Губитак због умањења вредности се признаје у висини износа за који је књиговодствена вредност средства већа од његове надокнадиве вредности. Надокнадива вредност је вредност већа од фер вредности средства умањене за трошкове продаје и вредности у употреби. За сврху процене умањења вредности, средства се групишу на најнижим нивоима на којима могу да се утврде одвојени препознатљиви новчани токови (јединице које генеришу готовину). Нефинансијска средства, осим *goodwill* -а, код којих је дошло до умањења вредности се ревидирају на сваки извештајни период због могућег укидања ефеката умањења вредности.

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.1. Стална имовина (наставак)

(г) Инвестиционе некретнине

Почетно вредновање инвестиционе некретнине врши се по набавној вредности или цени коштања. При почетном вредновању, зависни трошкови набавке укључују се у набавну вредност или цену коштања.

Након почетног признавања, накнадно вредновање инвестиционе некретнине врши се по моделу поштене вредности у складу са МРС 40 Инвестициона некретнина. Добитак или губитак настао због промене поштене вредности инвестиционе некретнине укључује се у нето добитак или губитак периода у којем је настао.

Накнадни издаци се капитализују само када је вероватно да ће будуће економске користи повезане са тим издацима припасти Друштву и да се могу поуздано измерити. Сви остали трошкови текућег одржавања терете трошкове периода у коме настану. Када инвестициону некретнину користи њен власник, она се рекласификује на некретнине, постројења и опрему, и њена књиговодствена вредност на дан рекласификације постаје њена затечена вредност која ће се надаље амортизовати.

(д) Алат и ситан инвентар који се калкулативно отписује

Као стално средство признају се и подлежу амортизацији средства алата и ситног инвентара који се калкулативно отписује и чији је корисни век трајања дужи од годину дана.

Средства алата и инвентара која не задовољавају услове из става 1. овог члана исказују се као обртна средства (залихе).

За истоврстан алат и инвентар који се заједно користи појединачна вредност се утврђује као збир појединачних вредности свих истоврсних алата и инвентара.

(ђ) Резервни делови

Као стално средство признају се уграђени резервни делови, чији је корисни век трајања дужи од годину дана. Такви резервни делови, по уградњи, увећавају књиговодствену вредност средства у које су уграђени.

Резервни делови који не задовољавају услове из става 1. овог члана, приликом уградње, исказују се као трошак пословања.

(е) Дугорочни финансијски пласмани

У оквиру дугорочних финансијских пласмана исказују се учешћа у капиталу зависних правних лица, учешћа у капиталу повезаних правних лица, учешћа у капиталу других правних лица, хартије од вредности које се држе до доспећа, дати дугорочни кредити зависним и осталим повезаним правним лицима и остали дугорочни финансијски пласмани.

Почетно признавање, као и накнадно вредновање дугорочних финансијских пласмана врши се по методу набавне вредности која представља поштену вредност надокнаде која је дата за њих. У билансу успеха исказује се приход од улагања само у оној мери у којој Друштво прими свој део из расподеле нераспоређеног добитка корисника улагања, до које дође након дана стицања. Део из расподеле који се прими у износу који је већи од таквог добитка сматра се повраћајем инвестиције и исказује се као смањење набавне вредности инвестиције.

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.1. Стална имовина (наставак)

(е) Дугорочни финансијски пласмани (наставак)

Почетно признавање хартија од вредности које се држе до доспећа врши се по набавној вредности која представља вредност надокнаде која је дата за њих. Накнадно мерење хартија од вредности које се држе до доспећа се врши по дисконтованој амортизованој вредности. Власничке хартије од вредности расположиве за продају накнадно се вреднују по поштеним тржишним вредностима у корист или на терет сопственог капитала.

Губици по основу улагања у зависна, повезана и друга правна лица процењују се на датум састављања финансијских извештаја, у складу са МРС 36 и признају се као расход у билансу успеха. Почетно признавање и накнадно вредновање датих дугорочних кредита врши се по набавној вредности, која представља вредност надокнаде која је дата за њих. Трошкови трансакције се укључују у почетно признавање.

3.2. Обртна имовина

(а) Залихе

Залихе се рачуноводствено обухватају у складу са МРС 2 Залихе.

Залихе материјала

Залихе материјала које се набављају од добављача мере се по набавној вредности или по нето продајној вредности, ако је нижа. Набавну вредност или цену коштања залиха чине сви трошкови набавке, трошкови производње (конверзије) и други трошкови настали довођењем залиха на њихово садашње место и стање.

Трошкови набавке материјала обухватају набавну цену, увозне дажбине и друге порезе (осим оних које предузеће може накнадно да поврати од пореских власти као што је ПДВ који се може одбити као претходни порез), трошкове превоза, манипулативне трошкове и друге трошкове који се могу директно приписати набавци материјала. Попуст, рабати и друге сличне ставке одузимају се при утврђивању трошкова набавке. Процену нето продајне вредности залиха материјала у случају застарелости, смањења вредности и сл. на датум сваког биланса стања врши посебна комисија коју образује Директор Друштва. Обрачун излаза (утрошка) залиха материјала, врши се по методи просечне улазне цене.

Залихе готових производа и недовршене производње

Залихе готових производа вреднују се по цени коштања или по нето продајној вредности, ако је нижа.

Цена коштања обухвата трошкове који су директно повезани са јединицама производа, као што је директна радна снага. Они, такође, обухватају систематско додељивање фиксних и променљивих режијских трошкова који настају приликом утрошка материјала за производњу готових производа. Фиксни режијски трошкови су они индиректни трошкови производње који су релативно константни, без обзира на обим производње, као што су амортизација и одржавање зграда и опреме, као и трошкови руковођења и управљања. Променљиви режијски трошкови су они индиректни трошкови производње који се мењају, директно или скоро директно, сразмерно промени обима производње, као што су индиректни материјал и индиректна радна снага.

3.2. Обртна имовина (наставак)

Залихе готових производа и недовршене производње (наставак)

Додељивање фиксних режијских трошкова трошковима производње заснива се на уобичајеном капацитету производних објеката. Уобичајени капацитет је производња за коју се очекује да ће у просеку бити остварена током више периода или сезона у нормалним околностима, узимајући при том у обзир губитак капацитета услед планираног одржавања. Стварни ниво производње може да се користи, ако је приближан уобичајеном капацитету. Износ фиксних режијских трошкова који се додељују свакој групи производа не може да се последично повећа због ниске производње или неискоришћености постројења. Недодељени режијски трошкови признају се као расход у периоду у којем су настали.

У периодима неуобичајено велике производње, износ фиксних режијских трошкова који је додељен свакој групи производа смањује се тако да се залихе не мере изнад цене коштања. Промењиви режијски трошкови додељују се свакој групи производа на основу стварне употребе производних капацитета. Резултат производног процеса може да буде више производа који се производе истовремено. То је случај, на пример, када се производе заједнички производи или када постоје производ и нуспроизвод. Кад трошкови производње сваког производа не могу посебно да се одреде, тада се додељују производима на разумној и доследној основи. Други трошкови укључују се у цену коштања залиха само у мери у којој су настали приликом довођења залиха на њихово садашње место и у садашње стање. На пример, у цену коштања залиха могу се укључити и непроизводни режијски трошкови или трошкови узгајања производа за посебне купце.

"Кључеви" који се користе за распоређивање трошкова при састављању калкулација цена коштања утврђују се најкасније 30 дана пре датума биланса и за наредни биланс стања и мењају се само ако се битно промене околности које на њих утичу.

Трошкови који се не укључују у цену коштања залиха готових производа и који се признају на терет расхода су:

- неуобичајено велико расипање материјала, радне снаге или други трошкови производње;
- трошкови складиштења (осим ако ти трошкови нису неопходни у процесу производње пре наредне фазе производње);
- Режијски трошкови администрације који не доприносе довођењу залиха на садашње место и у садашње стање и
- трошкови продаје.

Трошкови позајмљивања се не укључују у цену коштања залиха. Излаз залиха готових производа утврђује се по методи пондерисане просечне цене. Нето продајна вредност залиха готових производа представља процењену продајну вредност умањену за процењене трошкове продаје. Процењени трошкови продаје залиха готових производа, за потребе свођења ових залиха на нето продајну вредност, утврђују се на бази искуственог вишегодишњег учешћа ових трошкова у приходима од продаје. Отписивање залиха готових производа врши се за сваку групу производа посебно. Процену нето продајне вредности залиха готових производа врши посебна комисија коју образује Директор Друштва.

Залихе робе

Залихе робе се воде по продајним ценама. Обрачун разлике у цени врши се тако да вредност излаза робе и вредност робе на залихама буде исказана по методи просечне пондерисане цене.

Залихе робе се у случају застарелости, смањења вредности и сл. на датум сваког биланса стања свде на нето продајну вредност. Нето продајна вредност представља процењену продајну вредност умањену за процењене трошкове продаје. Процењени трошкови продаје залиха робе, за потребе свођења ових залиха на нето продајну вредност, утврђују се на бази искуственог вишегодишњег учешћа ових трошкова у приходима од продаје робе. Утврђивање нето продајне вредности врши се за сваку ставку залиха робе посебно. Процену нето продајне вредности залиха робе врши посебна комисија коју образује Директор Друштва.

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.2. Обртна имовина (наставак)

(б) Стална средства намењена продаји и средства пословања које се обуставља

Друштво признаје и исказује стално средство (или расположиву групу) као средство намењено продаји у складу са МСФИ 5. Стална средства намењена продаји и пословања која престају ако се његова књиговодствена вредност може првенствено повратити кроз продајну трансакцију, а не кроз наставак коришћења.

Да би средство било класификовано (признато) као стално средство намењено продаји, поред услова из става 1. овог члана који проистиче из дефиниције тог средства, потребно је да буду испуњени још и следећи услови:

– средство мора бити доступно за моменталну продају у свом тренутном стању;

– продаја средства мора бити јако вероватна у року од једне године од дана признавања као средства намењеног продаји. Овај услов подразумева да се сачини план продаје или донесе одлука о продаји средства и да се започне са тражењем купаца (јавна продаја, непосредни преговори са потенцијалним купцима и сл.). Да би продаја средства била јако вероватна мора постојати тржиште за то средство, а понуђена цена мора бити разумно утврђена, тако да омогућава продају средства у року од годину дана.

Средство које је отписано (амортизовано), односно средство чија је неотписана (садашња, односно књиговодствена) вредност безначајна неће бити признато као средство намењено продаји. Стално средство које је признато као средство намењено продаји мери се (исказује) по нижем износу од књиговодствене вредности и фер (поштене) вредности умањене за трошкове продаје. Књиговодствена вредност је садашња вредност исказана у пословним књигама. Фер (поштена) вредност је износ за који средство може да буде размењено, или обавеза измирена, између обавештених и вољних страна у независној трансакцији, тј. тржишна вредност на дан продаје. Трошкови продаје су трошкови који се могу директно приписати продаји средства и који не обухватају финансијске трошкове и трошкове пореза на приход. Трошкови продаје одмеравају се према садашњој висини, а не према висини која се очекује у моменту будуће продаје.

(в) Краткорочна потраживања и пласмани

Краткорочна потраживања од купаца и краткорочни финансијски пласмани признају се на основу рачуноводственог документа на основу кога настаје дужничко – поверилачки однос. Ако се вредност у документу исказује у иностраној валути, врши се прерачунавање у извештајну валуту по средњем курсу важећем на дан трансакције. Промене девизног курса од датума трансакције до датума наплате потраживања исказују се као курсне разлике у корист прихода или расхода.

Отпис краткорочних потраживања и финансијских пласмана код којих постоји вероватноћа ненаплативости врши се индиректним отписивањем, док се у случајевима када је немогућност наплате извесна и документована, отпис у целини или делимично врши директним отписивањем.

Индиректан отпис се утврђује за сва потраживања од чијег је рока за наплату протекло најмање 60 дана, при чему се има у виду старост потраживања, економски положај и солвентност дужника као и немогућност наплате редовним путем.

Индиректан отпис врши се на основу одлуке генералног директора Друштва, док предлоге за отпис у току године дају руководиоци организационих јединица, а на крају године централне пописне комисије.

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.2. Обртна имовина (наставак)

(2) Готовина и готовински еквиваленти

Готовина и готовински еквиваленти обухватају: новац у благајни, депозите по виђењу код банака, друга краткорочна високо ликвидна улагања са првобитним роком доспећа до три месеца или краће и прекорачења по текућем рачуну.

Прекорачења по текућем рачуну класификована су као обавезе по кредитима у оквиру текућих обавеза, у билансу стања.

3.3. Ванбилансна средства и обавезе

Ванбилансна средства/обавезе укључују: имовину узету у закуп, осим средстава узетих у финансијски закуп, робу у консигнацији, материјал примљен на обраду и дораду и остала средства која нису у власништву Друштва, као и потраживања/обавезе по инструментима обезбеђења плаћања као што су гаранције и други облици јемства.

3.4. Основни капитал

Иницијално, основни капитал се исказује у висини процењеног улога у Друштво / односно чине га уплаћени капитал и уписани неуплаћени капитал. Промене на основном капиталу врше се искључиво према правилима прописаним Законом о привредним друштвима а све промене на основном капиталу региструју се код одговарајућег Регистра.

Основни капитал исказан у динарима се не мења према променама курса ЕУР-а иако је у Регистру уписана вредност у еврима.

3.5. Дугорочна резервисања

Резервисања за обнављање и очување животне средине, реструктурирање и одитетне захтеве се признају: када Друштво има постојећу законску или уговорну обавезу која је резултат прошлих догађаја; када је у већој мери вероватније него што то није да ће подмирење обавезе изискивати одлив средстава; када се може поуздано проценити износ обавезе. Резервисања намењена реструктурирању обухватају пенале због отказивања закупа и исплате због раскида радног односа са радницима. Резервисања се не признају за будуће пословне губитке.

Када постоји одређени број сличних обавеза, вероватноћа да ће подмирење обавеза изискивати одлив средстава се утврђује на нивоу тих категорија као целине. Резервисање се признаје чак и онда када је та вероватноћа, у односу на било коју од обавеза у истој категорији, мала.

Резервисање се одмерава по садашњој вредности издатка потребног за измирење обавезе, применом дисконтне стопе пре пореза која одражава текућу тржишну процену вредности за новац и ризике повезане са обавезом. Повећање резервисања због истека времена се исказује као трошак камате.

Дугорочна резервисања обухватају резервисања за накнаде запосленима. Одмеравање резервисања врши се у износу који представља најбољу процену издатка на дан састављања биланса стања који је потребан за измирење будућих обавеза.

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.6. Обавезе по кредитима

Обавезе по кредитима се иницијално признају по фер вредности прилива, без насталих трансакционих трошкова. У наредним периодима обавезе по кредитима се исказују по амортизованој вредности. Све разлике између оствареног прилива (умањеног за трансакционе трошкове) и износа отплата, признају се у билансу успеха у периоду коришћења кредита применом методе ефективне каматне стопе.

3.7. Обавезе према добављачима

Обавезе према добављачима и остале обавезе из пословања се процењују по њиховој номиналној вредности.

3.8. Порез на добит

Текући порез на добит

Порез на добит представља износ који се обрачунава и плаћа у складу са Законом о порезу на добит важећим у Републици Србији. Стопа пореза на добит за 2022. годину износи 15% и плаћа се на пореску основицу утврђену пореским билансом. Пореска основица приказана у пореском билансу укључује добит приказану у званичном билансу успеха и корекције дефинисане пореским прописима Републике Србије.

Порески прописи Републике Србије не предвиђају могућност да се порески губици из текућег периода могу користити као основа за повраћај пореза плаћеног у претходним периодима. Међутим, губици из текућег периода могу се пренети на рачун добитака из будућих обрачунских периода, али не дуже од пет, односно десет година.

Одложени порез на добит

Одложени порез на добит се обрачунава коришћењем методе утврђивања обавеза према билансу стања, за привремене разлике произашле из разлике између пореске основе потраживања и обавеза у билансу стања и њихове књиговодствене вредности.

Важеће пореске стопе на датум биланса стања или пореске стопе које су након тог датума ступиле на снагу, користе се за утврђивање разграниченог износа пореза на добит.

Одложена пореска средства су износи пореза из добити који могу да се поврате у наредним периодима по основу одбитних привремених разлика, резервисања за отпремнине по основу МРС 19, расхода по основу обезвређења имовине, расхода на име јавних прихода, неискоришћених пореских кредита који се преносе у наредни период и признатих пореских губитака.

Одложене пореске обавезе су износи пореза из добити који се плаћају у наредним периодима по основу опорезивих привремених разлика.

Одложене пореске обавезе се признају за све опорезиве привремене разлике. Одложена пореска средства се признају за све одбитне привремене разлике и ефекте пренетог губитка и пореских кредита на порески биланс Друштва, који се могу преносити, до степена до којег ће вероватно постојати опорезива добит од које се одложена пореска средства могу искористити. Одложени порез се књижи на терет или у корист биланса успеха, осим када се односи на позиције које се књиже директно у корист или на терет капитала.

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.9. Примања запослених

Друштво нема сопствене пензионе фондове и по том основу нема идентификоване обавезе на дан 31. децембар 2022. године.

У складу са прописима који се примењују у Републици Србији, Друштво је у обавези да плаћа доприносе државним фондовима којима се обезбеђује социјална сигурност запослених. Ове обавезе укључују доприносе за запослене на терет послодавца у износима обрачунатим по стопама прописаним релевантним законским прописима. Друштво је, такође, обавезно да од бруто плата запослених обустави доприносе и да их, у име запослених, уплати тим фондовима. Доприноси на терет послодавца и доприноси на терет запосленог се књиже на терет расхода периода на који се односе. Након извршених уплата доприноса, Друштво нема даљих законских обавеза у погледу будућег плаћања доприноса уколико фонд нема довољно средстава да исплати све бенефиције запосленима који су се пензионисали. Више плаћени доприноси се признају као средство у износу који се може рефундирати или у износу за који се може умањити будућа обавеза за плаћање доприноса.

У складу са Колективним уговором о раду, Друштво је у обавези да исплати отпремнине приликом одласка у пензију или при престанку радног односа по сили закона због губитка радне способности.

Поред тога, Друштво је у обавези да исплати и јубиларне награде радницима за навршених 20, 25, 30 и 35 година радног стажа што је приказано у следећој табели:

Број година	Износ у хиљадама динара
20	20
25	25
30	30
35	35

Обрачун и исказивање дугорочних резервисања по основу отпремнина и јубиларних награда извршено је у складу са захтевима МРС 19 - Накнаде запосленима. Актуарски добици и губици признају се у целини у периоду у коме су настали.

3.10. Признавање прихода

Приход укључује фер вредност примљеног износа или потраживања по основу продаје роба и услуга у току нормалног пословања Друштва. Приход се исказује без ПДВ-а, повраћаја робе, рабата и попуста у тренутку преласка власништва и значајних ризика везаних за дати производ са продавца на купца.

Друштво признаје приход када се износ прихода може поуздано измерити, када је вероватно да ће у будућности Друштво имати економске користи и када су испуњени посебни критеријуми за сваку од активности Друштва као што је у даљем тексту описано. Износ прихода се не сматра поуздано мерљивим све док се не реше све потенцијалне обавезе које могу настати у вези са продајом. Своје процене Друштво заснива на резултатима из претходног пословања, узимајући у обзир тип купца, врсту трансакције и специфичности сваког посла.

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.10. Признавање прихода (наставак)

(а) Приход од продаје – велепродаја

Друштво производи и продаје производе – магацине у велепродаји. Приход од продате робе се признаје када Друштво испоручи производе велетрговцу, када велетрговац има пуно право располагања каналима продаје по утврђеним продајним цена производа, и када не постоји било каква неиспуњена обавеза која би могла да утиче на прихватање производа од стране велетрговца. Испорука се није догодила све док се роба не испоручи на назначено место, док се ризик застаревања и губитка не пренесе на велетрговца, и све док или велетрговац не прихвати производе у складу са купопродајним уговором, или не стекну рокови за прихватање робе, или док Друштво не буде имало објективне доказе да су сви критеријуми за прихватање робе испуњени.

Производи се обично продају уз количински рабат. Купци имају право да врате производе са грешком велетрговцу као и непродате примерке магацина-ремитенда. Продаја се исказује на основу цене назначене у купопродајним уговорима, умањене за процењене количинске рабате и враћену робу у време продаје. У процени рабата и враћене робе користи се искуство стечено у претходним периодима. Количински рабати се процењују на основу очекиване годишње продаје. Сматра се да није присутан ниједан елемент финансирања пошто се продаја врши уз кредитни рок плаћања од 14 до 60 дана, што је у складу са тржишном праксом.

(б) Приход од продаје услуга

Друштво продаје штампарске услуге за познатог купца-наручиоца. Ове услуге се пружају на бази утрошеног времена и материјала, или путем уговора са фиксном ценом, са уобичајено дефинисаним уговореним условима (највише до 60 дана).

Приход од уговора на бази утрошеног времена и материјала, типично за штампарске услуге, признаје се по уговореним накнадама с обзиром да су утрошени радни сати и да су настали директни трошкови. За уговоре на бази утрошка материјала стање довршености се одмерава на бази насталих директних трошкова као проценат од укупних трошкова који треба да настану.

Приход од уговора са фиксном ценом за пружање штампарских услуга признаје се по методу степена завршености. Према овом методу, приход се генерално признаје на основу извршених услуга до датог датума, утврђених као проценат у односу на укупне услуге које би требало да се пруже.

Уколико настану околности које могу да промене почетне процене прихода, трошкова или време потребно за комплетирање, процене се ревидирају. Ова ревидирања могу довести до повећања или смањења процењених прихода или трошкова и одражавају се на приход у периоду када се руководство упознало са околностима које су довеле до ревидирања.

(в) Приход од камата

Приход од камата се признаје на временски пропорционалној основи применом методе ефективне каматне стопе. У случају умањења вредности потраживања, Друштво умањује књиговодствену вредност потраживања до надокнадивог износа, који представља процењени будући новчани ток дисконтван по првобитној ефективној каматној стопи финансијског инструмента, и наставља да приказује промене дисконта као приход од камате.

(г) Приход од дивиденди

Приход од дивиденди се признаје када се установи право да се дивиденда прими.

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.11. Признавање расхода

Пословни расходи обухватају све трошкове настале у вези са оствареним пословним приходима и односе се на трошкове материјала, енергије и горива, трошкове зарада и накнада зарада, амортизацију, производне услуге и нематеријалне трошкове. Признавање расхода врши се истовремено са признавањем прихода ради којих су ти расходи настали (принцип сучељавања прихода и расхода).

3.12. Приходи и расходи камата

Камате настале по основу пласмана и потраживања из пословних односа исказују се у оквиру финансијских прихода у обрачунском периоду у коме су настале.

Камата и остали трошкови позајмљивања обухватају се на следећи начин: трошкови позајмљивања који се непосредно могу приписати стицању, изградњи или изради средстава класификованог за приписивање трошкова позајмљивања (средство за које је потребно значајно време да би се оспособило за употребу, односно продају) капитализују се као део набавне вредности тог средства, а сви остали иду на терет расхода периода у коме су настали.

3.13. Закупи

(а) Некретнине, постројења и опрема

Закупи где закуподавац задржава значајнији део ризика и користи од власништва класификују се као оперативни закупи. Плаћања извршена по основу оперативног закупа (умањена за стимулације добијене од закуподавца) исказују се на терет биланса успеха на пропорционалној основи током периода трајања закупа.

Свака закупнина се распоређује на обавезе и финансијске расходе како би се постигла константна периодична каматна стопа на преостали износ обавезе. Одговарајуће обавезе за закупнине, умањене за финансијске расходе, укључују се у остале дугорочне обавезе. Камате као део финансијских трошкова исказују се у билансу успеха у току периода трајања закупа тако да се добије константна периодична каматна стопа на преостали износ обавезе за сваки период.

Некретнине, постројења и опрема стечени на бази финансијског закупа амортизују се у току периода краћег од корисног века трајања средства или периода закупа. Када је средство дато у оперативни закуп то средство се исказује у билансу стања зависно од врсте средства.

Приход од закупнине признаје се на пропорционалној основи у току периода трајања закупа.

(б) Право на коришћење земљишта

Право на коришћење земљишта стечено у поступку статусне промене и/или као одвојена трансакција кроз исплату трећој страни третира се као нематеријално улагање. Нематеријално улагање има неограничен корисни век употребе и подлеже ревидирању у погледу умањења вредности на годишњем нивоу.

Право на коришћење земљишта стечено кроз одвојену трансакцију исплатом локалним органима унапред за цео период коришћења третира се као нематеријално улагање и отписује у току периода на који је добијено на коришћење.

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.14. Накнадно установљене грешке

Исправка накнадно установљених материјално значајних грешака врши се преко резултата ранијих година, у складу са МРС 8 – Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешке.

Материјално значајном грешком сматра се грешка, која је у појединачном износу или у кумулативном износу са осталим грешкама већа од 5% укупних прихода.

Накнадно установљене грешке које нису материјално значајне исправљају се на терет расхода, односно у корист прихода периода у којем су идентификоване.

4. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА

Презентација финансијских извештаја захтева од руководства Друштва коришћење најбољих могућих процена и разумних претпоставки, које имају ефекта на презентоване вредности средстава и обавеза као и обелодањивање потенцијалних потраживања и обавеза на дан састављања финансијских извештаја као и прихода и расхода у току извештајног периода. Ове процене и претпоставке су засноване на информацијама расположивим на дан састављања финансијских извештаја. Стварни износи се могу разликовати од процењених.

У наставку су приказане кључне претпоставке везане за будућност и остали извори процењивања, неизвесности на датум биланса стања које представљају значајан ризик за материјалне корекције износа позиција биланса стања у следећој финансијској години.

4.1. Амортизација и стопа амортизације

Процена корисног трајања века имовине, опреме и нематеријалних улагања заснива се на историјском искуству на сличним средствима, као и на предвиђеном техничком напретку и променама у економским и индустријским факторима. Адекватност процене преосталог века трајања основних средстава се анализира једном годишње на основу тренутних предвиђања.

4.2. Исправка вредности потраживања

Друштво обрачунава обезвређење сумњивих потраживања од купаца и других дужника на основу процењених губитака који настају, ако дужници нису у могућности да изврше плаћања. У процени одговарајућег износа губитка од обезвређења за сумњива потраживања, Друштво се ослања на старост потраживања, раније искуство са отписом, бонитет купаца и промене у условима плаћања. Ово изазива процене везане за будуће понашање купаца и тиме изазване будуће наплате.

4.3. Резервисања за судске спорове

Генерално, резервисања су у значајној мери подложна проценама. Друштво процењује вероватноћу да се нежељени случајеви могу догодити као резултат прошлих догађаја и врши процену износа који је потребан да се измири обавеза. Иако Друштво поштује начело опрезности приликом процене, с обзиром да постоји велика доза неизвесности, у одређеним случајевима стварни резултати могу одступати од ових процена.

4. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)

4.4. Бенефиције запослених

Садашња вредност обавеза за отпремнине за одлазак у пензију, јубиларне награде и неискоришћене годишње одморе утрђује се актуарском проценом. Актуарска процена подразумева коришћење претпоставки везаних за дисконтну стопу, предвиђени раст зарада, стопу смртности и флукуацију запослених. При одређивању одговарајуће дисконтне стопе руководство Друштва полази од каматне стопе која би била еквивалентна стопи на обвезнице Друштва. Стопа смртности је базирана на јавно доступним таблицама морталитета. Будући раст зарада базиран је на очекиваним стопама инфлације.

4.5. Фер вредност

Пословна политика Друштва је да обелодани информације о правичној вредности активе и пасиве за коју постоје званичне тржишне информације и када се правична вредност значајно разликује од књиговодствене вредности. У Републици Србији не постоји довољно тржишног искуства, као ни стабилности и ликвидности код куповине и продаје потраживања и остале финансијске активе и пасиве, пошто званичне тржишне информације нису у сваком тренутку расположиве. Стога правичну вредност није могуће поуздано утврдити у одсуству активног тржишта.

Управа Друштва врши процену ризика и у случају када се оцени да вредност по којој се имовина води у пословним књигама неће бити реализована, врши исправку вредности. По мишљењу руководства Друштва, износи у овим финансијским извештајима одражавају вредност која је, у датим околностима, најверодостојнија и најкориснија за потребе извештавања.

Према МСФИ 13, Друштво одмерава фер вредност имовине и обавеза користећи претпоставке које би учесници на тржишту користили приликом одређивања цене имовине или обавезе, под претпоставком да тржишни учесници делују у свом најбољем економском интересу. Фер вредност је цена која би била наплаћена, односно плаћена за пренос обавезе у редовној трансакцији на примарном или најповољнијем тржишту на датум одмеравања, по текућим тржишним условима, а независно од тога да ли је та цена директно уочљива или процењена употребом друге технике процене.

Руководство Друштва врши процену ризика и, у случајевима када се оцени да вредност по којој се имовина води у пословним књигама неће бити реализована, врши исправку вредности. По мишљењу руководства Друштва, износи у овим финансијским извештајима одражавају вредност која је, у датим околностима, најверодостојнија и најкориснија за потребе извештавања.

Различити нивои фер вредности дефинисани су на следећи начин:

- Инпути нивоа 1 – су котиране цене (некориговане) на активном тржишту за идентичну имовину и обавезе којима ентитет има приступ на датум одмеравања. Претпоставке инпута нивоа 1 се односе на постојање примарног тржишта за имовину или обавезу или, у одсуству примарног тржишта, најповољније тржиште за имовину или обавезу; и да ли ентитет може да реализује трансакцију за имовину или обавезу по цени на тржишту на датум одмеравања.
- Инпути нивоа 2 – су инпути који нису котиране цене укључене у ниво 1 које су уочљиве за имовину или обавезу, било директно или индиректно. Ови инпути укључују следеће: котиране цене за сличну имовину или обавезе на активном тржишту, котиране цене за идентичну или сличну имовину или обавезе на тржиштима која нису активна, инпути који нису котиране цене, ако су уочљиви за имовину или обавезе и инпути поткрепљени тржиштем.

„ПОЛИТИКА А.Д.“ БЕОГРАД

Напомене уз финансијске извештаје за годину завршену 31. децембра 2022. године

(Сви износи су изражени у хиљадама РСД, осим ако није друкчије назначено)

4. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)

4.5. Фер вредност (наставак)

- Инпути нивоа 3 – су неочљиви инпути за имовину или обавезе, које ентитет развија користећи најбоље информације расположиве у датим околностима. Дакле, разматрају се све разумно расположиве информације о претпоставкама тржишних учесника. Неочљиви инпути сматрају се претпоставкама тржишних учесника и испуњавају циљ одмеравања фер вредности.

Руководство Друштва сматра да нето књиговодствена вредност одговара фер вредности тих некретнина.

5. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА

У следећој табели приказан је преглед промена на контима некретнина, постројења и опреме:

	Земљиште, грађ.објекти и станови	Опрема	Инвестиционе некретнине	Аванси	Укупно
Набавна вредност					
Стање на дан 31.12.2021. г	1.717.567	1.812.831	291.663	1.089	3.823.150
Повећања/Смањења	-	-	28.869	-	28.869
Активирања	-	418	-	-	418
Отуђења/Расход	-	(8.475)	(1.034)	-	(9.509)
Стање на дан 31.12. 2022. г	1.717.567	1.804.774	319.498	1.089	3.842.928
Акумулирана исправка вредности					
Стање на дан 31.12. 2021. г	474.802	1.109.426	-	1.089	1.585.317
Смањења	-	-	-	-	-
Активирања	-	-	-	-	-
Амортизација	26.335	155.930	-	-	182.265
Отуђења/Расход	-	(8.696)	-	-	(8.696)
Стање на дан 31.12. 2022. г	501.137	1.256.660	-	1.089	1.758.886
Садашња вредност на дан:					
31. децембра 2021. године	1.242.765	703.405	291.663	-	2.237.834
31. децембра 2022. године	1.216.430	548.114	319.498	-	2.084.042

На грађевинским објектима и опреми Друштва укњижене су хипотеке у корист банака и других поверилаца као гаранције којима се уређује уредна отплата кредита. Садашња вредност некретнина под хипотеком на дан 31. децембар 2022. године износи 1.222.116 хиљада динара (2021. године: 1.215.943 хиљада динара).

Амортизација за период 01.01. до 31.12.2022. године износи 183.060 хиљада динара (за 2021: 54.390 хиљада динара) и укључена је у трошкове пословања.

„ПОЛИТИКА А.Д.” БЕОГРАД**Напомене уз финансијске извештаје за годину завршену 31. децембра 2022. године***(Сви износи су изражени у хиљадама РСД, осим ако није друкчије назначено)***6. ИНВЕСТИЦИОНЕ НЕКРЕТНИНЕ**

На дан 31.12.2022. године промене на рачуну инвестиционих некретнина су биле као што следи.

	<u>2022.</u>	<u>2021.</u>
Стање на почетку године	291.663	812.514
Повећање	28.869	38.776
Смањење		
Отуђења	1.034	559.627
Стање на крају године	<u>319.498</u>	<u>291.663</u>

Простор се издаје следећим купцима: Младинска књига- Цетињска бр.1, Иван Матковић ПР – Цетињска бр. 1, Политика Штампарија – Панчевачки пут 47 а. У 2022. години продали смо објекат у Краљеву.

7. ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ

У следећој табели је приказан преглед дугорочних финансијских пласмана и исправке вредности истих:

	<u>31.12.2022</u>	<u>31.12.2021</u>
Учешћа у капиталу зависних правних лица	2.909.450	2.909.450
Учешћа у капиталу осталих повезаних правних лица	13.350	13.998
Остали дугорочни финансијски пласмани	9.173	9.907
Минус: Исправка вредности (по ставкама)		
Исправка вредн.оснив.улога у посл.кругу	(12.140)	(12.140)
Исправка вредности материј.улога у ПНМ	(730.026)	(791.352)
Исправка вредности нематер.улога у ПНМ	(1.191.094)	(1.291.153)
Исправка вредн.оснив.улога у РТВ Политика	(92.442)	(92.442)
Исправка вредн.у Станком корпорацији	(557)	(557)
Исправка вредн.улога –Фонд Рибникар	(296)	(296)
Исправ.вредн.пласмана штед.кред.задруга	(349)	(349)
Исправ.становна-Миздарић Мирослав	(332)	(332)
Исправ.становна-Николић Никола-Скопље	(533)	(533)
Укупно	<u>904.204</u>	<u>744.199</u>

Учешћа у капиталу зависних правних лица односе се на уделе у следећим друштвима:

Назив Друштва	<u>31.12.2022.</u>	<u>Учешће %</u>
Политика новине и магацини	895.888	50%
РТВ Политика	-	100%

Учешћа у капиталу осталих повезаних правних лица односе се на:

Назив Друштва	<u>31.12.2022.</u>	<u>Учешће%</u>
Дунав Осигурање	563	

Учешће у капиталу Дунав осигурања се односи на акције ове компаније које су у власништву Политике а.д. и то: 527 акција * 1.069,00 дин. (вредност на 31.12.2022.) = 563.363,00 дин.

За привредна друштва над којима је извршен стечајни поступак извршена је исправка улога и то: Пословни круг Београд, Фонд Рибникар и Штедно кредитна задруга привредника Земун.

„ПОЛИТИКА А.Д.“ БЕОГРАД

Напомене уз финансијске извештаје за годину завршену 31. децембра 2022. године

(Сви износи су изражени у хиљадама РСД, осим ако није друкчије назначено)

8. ЗАЛИХЕ

Следећа табела приказује стање залиха материјала и готових производа Политике а.д.:

	31.12.2022	31.12.2021
Залихе материјала	101.592	91.679
Готови производи	25.383	24.240
Дати аванси за залихе и услуге	174.097	174.397
Минус: исправка вредности		
Исправка вред. залиха материјала	(46.163)	(3.887)
Исправка вред. готових производа	(22.195)	(22.195)
Исправка вред. датих аванса за залихе и услуге	(173.914)	(173.914)
Укупно залихе – нето	58.800	90.320

Залихе готових производа износе 3.188 хиљада динара и односе се на залихе следећих производа: часопис Мали забавник и Свет компјутера.

Попис залиха са стањем на дан 31. децембар 2022. године извршен је од стране именоване комисије у саставу:

- Комисија за попис залиха папира у погону и магацину у Штампарији: Александар Попречица – председник, Никола Вагић – члан, Исидора Ранђеловић Виденовић – члан, Ивана Иванковић – заменик члана.
- Комисија за попис репроматеријала у погону и магацину у Штампарији: Зоран Косановић – председник, Тамара Брежанчић – члан, Петар Василов – члан

Елаборат о попису усвојен је дана 30.01.2023. године и све корекције стања за неслагања утврђена по попису извршене су на начин да исказано књиговодствено стање залиха одговара стварном стању.

9. ПОТРАЖИВАЊА

У следећој табели је дат преглед потраживања:

	31.12.2022	31.12.2021
Потраживања од купаца	103.346	116.209
Остала краткорочна потраживања	200	2.221
Краткорочни финансијски пласмани	1.666	-
АВР	-	7.496
Укупно потраживања – нето	14.277	125.926

„ПОЛИТИКА А.Д.” БЕОГРАД

Напомене уз финансијске извештаје за годину завршену 31. децембра 2022. године

(Сви износи су изражени у хиљадама РСД, осим ако није друкчије назначено)

9. ПОТРАЖИВАЊА (наставак)

Потраживања од купаца:

	31.12.2022	31.12.2021
Купци зависна правна лица	9.632	42
Купци остала повезана правна лица	-	3.604
Купци у земљи	157.060	171.373
Купци у иностранству	9.984	12.934
Минус: исправка вредности		
Исправка вред. купаца - зависна правна лица	(42)	(42)
Исправка вред. купаца у земљи	(73.060)	(71.474)
Исправка вред. купаца у иностранству	(228)	(228)
Укупно потраживања од купаца	103.346	116.209

Друштво има усаглашено стање са свим значајнијим купцима. Неусаглашено стање износи 5.983 хиљада динара што представља 6,2 % у укупним потраживањима. Разлог неусаглашења је највећим делом због временског непоклапања у књижењу, а највећим делом због склопљеног уговора о факторингу. Тражена усаглашења на која купци нису одговорили износи 1%.

10. ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ И ГОТОВИНА

	31.12.2022	31.12.2021
Текући (пословни) рачуни	21.365	44.016
Издвојена новчана средства и акредитиви	10	10
Девизни рачун	2.449	813
Укупно готовински еквиваленти и готовина	23.824	44.839

„ПОЛИТИКА А.Д.” БЕОГРАД**Напомене уз финансијске извештаје за годину завршену 31. децембра 2022. године***(Сви износи су изражени у хиљадама РСД, осим ако није друкчије назначено)***11. ВАНБИЛАНСНА АКТИВА И ПАСИВА**

Следећа табела представља спецификацију ванбилансне активе и пасиве:

	31.12.2022	31.12.2021
Залога машине <i>KOMORI III-LR 438 D</i>	358.614	358.614
Укупно залогe	358.614	358.614
Хипотека зграде Цетињска 1	347.805	347.805
Хипотека зграде у Крњачи – <i>JAKOB FUNKE (WAZZ)</i>	514.199	514.199
Хипотека Ком.б. - Обрада цилиндара	200.649	200.649
Хипотека Срп.б. - Ретуш и монтажа	77.940	77.940
Хипотека Ком.б.-Ротација са звездом	137.742	137.742
Хипотека ЕПС - Друштв.прост., зграда 2	71.671	71.671
Укупно хипотеке	1.350.006	1.350.006
Менице Ком.б. - 272.610,45 Е	30.424	30.424
Менице Ком.б. -5.308.942,87 Е	592.501	592.501
Менице Ком.б. -67.839,62 Е	7.571	7.571
Менице Ком.б. -93.700,50 Е	10.457	10.457
Менице Ком.б. -75.617,45 Е	8.439	8.439
Менице Ком.б. -115.719,80 Е	12.915	12.915
Менице Срп..б. - 70 мил.дин.	70.000	70.000
Менице Срп..б. - 123.000 Е	13.649	13.649
Менице Фонд за развој 30 м.дин.партија 02-619	30.000	30.000
Менице Фонд за развој 30 м.дин.партија 100443	30.000	30.000
Менице Фонд за развој 20 м.дин.партија 100950	20.000	20.000
Менице Фонд за развој 20 м.дин.партија 100614	20.000	20.000
Менице Фонд за развој 20 м.дин.партија 100249	20.000	20.000
Менице Фонд за развој 4 м.дин.партија 02-2081	4.000	4.000
Менице Фонд за развој 2,9 м.дин.партија 02-1956	2.951	2.951
Менице Фонд за развој 2 м.дин.партија 02-3840	2.000	2.000
Менице Фонд за развој 20 м.дин.партија 02-101429	20.000	20.000
Менице Фонд за развој 35 м.дин.партија 02-101844	35.000	35.000
Менице Фонд за развој 20 м.дин.партија 102708	20.000	20.000
Менице Фонд за развој 20 м.дин.партија 103457	20.000	20.000
Менице Фонд за развој 20 м.дин.партија 104127	20.000	20.000
Менице Фонд за развој 30 м.дин.партија 104327	30.000	30.000
Менице Фонд за развој 30 м.дин.партија 105564	30.000	30.000
Менице Фонд за развој 30 м.дин.партија 106526	30.000	30.000
Менице Фонд за развој 30 м.дин.партија 108210	30.000	30.000
Менице Фонд за развој 9 м.дин.партија 108484	9.000	9.000
Менице Фонд за развој 20 м.дин.партија 108564	20.000	20.000
Укупно издате менице	1.138.907	1.079.907
Материјал у магацину -Рингиер	41.300	38.000

„ПОЛИТИКА А.Д.” БЕОГРАД

Напомене уз финансијске извештаје за годину завршену 31. децембра 2022. године

(Сви износи су изражени у хиљадама РСД, осим ако није друкчије назначено)

Материјал у магацину - Делез	18.800	19.430
Укупно туђи материјал у магацину	60.100	57.430
Роба примљена у комисиону продају	4.213	4.213
Укупно роба примљена у комисиону продају	4.213	4.213
УКУПНО	2.911.840	2.850.173

12. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВЕ

Укупан капитал Друштва на дан 31. децембар 2022. године има следећу структуру:

	31.12.2022	31.12.2021
Основни капитал	1.406.612	1.406.612
Резерве	-	-
Ревалоризационе резерве	730.871	728.414
Актуарски добици/губици	7.711	7.948
Нереализовани добици по основу хартија од вредности		
Нереализовани губици по основу хартија од вредности	74	574
Нераспоређени добитак	669	669
Губитак	(5.005.794)	(4.537.485)
Укупно капитал	(2.393.268)	(2.393.268)

Основни капитал Друштва чине удели оснивача:

Р.бр.	Акционар	Број акција	% од укупне емисије
1.	Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање	4.142.571	29,45070
2.	Република Србија	2.610.152	18,55630
3.	Акционарски фонд ад Београд	1.415.312	10,06185
4.	Републички фонд за здравствено осигурање	1.407.070	10,00326
5.	Град Београд	1.071.237	7,61572
6.	Електропривреда Србије ЈП	840.361	5,97436
7.	ПИО Фонд РС	285.592	2,03035
8.	Национална служба за запошљавање	247.101	1,75671
9.	Комерцијална банка ад	172.628	1,22726
10.	Аик банка ад Београд	120.607	0,85743
11.	Остали	1.753.490	12,46605
	Укупно	14.066.121	100,00000

13. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА

Дугорочна резервисања се односе на следеће категорије:

	31.12.2022	31.12.2021
Резервисања за трошкове судских спорова	18.773	19.473
Резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених	16.783	16.546
Остала дугорочна резервисања	7.314	7.314
Укупно дугорочна резервисања	42.870	43.333

У оквиру дугорочних резервисања највећим делом налазе се резервисања за судске спорове који су у току.

„ПОЛИТИКА А.Д.” БЕОГРАД

Напомене уз финансијске извештаје за годину завршену 31. децембра 2022. године

(Сви износи су изражени у хиљадама РСД, осим ако није друкчије назначено)

14. ДУГОРОЧНИ КРЕДИТИ

Дугорочни кредити се односе на:

	31.12.2022	31.12.2021
<i>Финасијски кредит од:</i>		
- банака у земљи	940.887	882.241
- предузећа у иностранству	201.641	202.087
Укупно дугорочни кредити	1.142.528	1.084.328
Део дугорочних кредита који доспева до једне године:	1.071.672	934.351
- Кредит Комерцијалне банке	544.389	494.230
- Кредит Фонд за развој	325.642	238.034
- Funke Medien Beteiligungs из Есена, Немачка	201.641	202.087
Дугорочни део дугорочних кредита	70.856	149.977

Спецификација дугорочних кредита са бројем уговора, роковима отплате и каматним стопама:

	Број уговора	Каматна стопа	Рок отплате	ЕУР /000/	31.12.2022	31.12.2021
Дугорочни кредити у земљи						
Комерцијална банка	410-0204675.8	3,4%+г.еуб	28.1.2023	4.008	470.274	471.315
Комерцијална банка	410-0600403.0	3,4%+г.еуб	28.1.2023	69	8.038	8.056
Комерцијална банка	410-0110962.4	3,4%+г.еуб	28.1.2023	76	8.960	8.980
Комерцијална банка	410-0204676.6	3,4%+г.еуб	28.1.2023	275	32.302	32.373
Комерцијална банка	410-0600141.4	3,4%+г.еуб	28.1.2023	95	11.103	11.127
Комерцијална банка	410-0109715.4	3,4%+г.еуб	28.1.2023	117	13.712	13.743
Фонд за развој	02-2081	1% г.	22.5.2017	34	4.040	4.040
Фонд за развој	02-1956	1% г.	17.5.2018	25	2.980	2.980
Фонд за развој	02-3840	1% г.	21.7.2018	17	2.020	2.020
Фонд за развој	02-619	1% г.	31.3.2021	258	30.301	30.301
Фонд за развој	100443	1% г.	30.09.2021	258	30.301	30.301
Фонд за развој	100614	1% г.	30.09.2021	172	20.201	20.201
Фонд за развој	100950	1% г.	31.03.2022	172	20.201	20.201
Фонд за развој	101249	1% г.	30.09.2022	172	20.201	20.219
Фонд за развој	02-101429	1% г.	31.12.2022	172	20.200	20.200
Фонд за развој	02-101844	1% г.	31.03.2023	301	35.350	35.351
Фонд за развој	102708	1% г.	30.06.2023	172	20.200	20.200
Фонд за развој	103457	1% г.	30.09.2023	172	20.200	20.202
Фонд за развој	104127	1% г.	31.12.2023	172	20.201	20.167
Фонд за развој	104327	1% г.	31.03.2024	258	30.301	30.181
Фонд за развој	105564	1% г.	30.09.2024	258	30.300	30.070
Фонд за развој	106526	1% г.	30.09.2024	258	30.301	30.013
Фонд за развој	108210	1% г.	31.03.2025	257	30.159	
Фонд за развој	108484	1% г.	30.09.2025	77	9.022	
Фонд за развој	108564	1% г.	30.09.2025	171	20.019	
Укупно дугорочни кредити у земљи				8.020	940.887	882.241

14. ДУГОРОЧНИ КРЕДИТИ (наставак)

Минус: део који доспева до једне године

Комерцијална банка	410-0204675.8	3,4%+г.еуб	28.1.2023	4.008	470.274	425.364
Комерцијална банка	410-0600403.0	3,4%+г.еуб	28.1.2023	69	8.038	7.469
Комерцијална банка	410-0110962.4	3,4%+г.еуб	28.1.2023	76	8.960	8.325
Комерцијална банка	410-0204676.6	3,4%+г.еуб	28.1.2023	275	32.302	30.014
Комерцијална банка	410-0600141.4	3,4%+г.еуб	28.1.2023	95	11.103	10.316
Комерцијална банка	410-0109715.4	3,4%+г.еуб	28.1.2023	117	13.712	12.741
Фонд за развој	02-2081	1% г.	22.5.2017	34	4.040	4.040
Фонд за развој	02-1956	1% г.	17.5.2018	25	2.980	2.980
Фонд за развој	02-3840	1% г.	21.7.2018	17	2.020	2.020
Фонд за развој	02-619	1% г.	31.03.2021	258	30.301	30.301
Фонд за развој	100443	1% г.	30.9.2021	258	30.301	30.301
Фонд за развој	100614	1% г.	28.12.2020	172	20.201	20.200
Фонд за развој	100950	1% г.	31.03.2022	172	20.201	20.201
Фонд за развој	101249	1% г.	30.09.2022	172	20.201	20.219
Фонд за развој	101429	1% г.	31.12.2022	172	20.200	20.200
Фонд за развој	101844	1% г.	31.03.2023	301	35.350	30.900
Фонд за развој	102708	1% г.	30.06.2023	172	20.200	15.117
Фонд за развој	103457	1% г.	30.09.2023	172	20.200	12.592
Фонд за развој	104127	1% г.	31.12.2023	172	20.201	10.068
Фонд за развој	104327	1% г.	31.03.2024	226	26.486	11.320
Фонд за развој	105564	1% г.	30.09.2024	161	18.871	3.765
Фонд за развој	106526	1% г.	30.09.2024	161	18.891	3.810
Фонд за развој	108210	1% г.	31.03.2025	97	11.334	
Фонд за развој	108484	1% г.	30.09.2025	10	1.127	
Фонд за развој	108564	1% г.	30.09.2025	22	2.537	
Укупно део који доспева до једне године				7.416	870.031	732.264
Дугорочни кредити у иностранству						
<i>Funke Medien</i> , Немачка	612799	2%+6м. еуб	31.12.2009	1.719	201.641	202.087
Укупно дугорочни кредити у иностранству				1.719	201.641	202.087
<i>Минус: део који доспева до једне године</i>						
<i>Funke Medien</i> , Немачка	612799	2%+6м. еуб	31.12.2009	1.719	201.641	202.087
Укупно део који доспева до једне године				1.719	201.641	202.087
Дугорочни део дугорочних кредита				604	70.856	149.977

Као инструмент обезбеђења уредног враћања кредита одобрених од стране Комерцијалне банке а.д. уписана је хипотека на непокретности Друштва на згради Обрада цилиндара у Крњачи Панчевачки пут 47а, као и залога на машини Комори 38д са пратећом опремом.

Комерцијалној банци је у 2021. години враћен део кредита по партији 0041002046758 у износу од РСД 524.166 хиљада динара. По том основу добили смо брисовну дозволу за скидање хипотеке и свих терета на згради Деспота Стефана бр. 24.

Као инструмент обезбеђења уредног враћања кредита одобрених од стране Фонда за развој издато је 190 комада бланко сопствених меница.

15. ОСТАЛЕ ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ

У 2022. и 2021. години није било нових задужења по основу лизинга.

16. КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ

Краткорочне финансијске обавезе се односе на следеће категорије:

	<u>31.12.2022</u>	<u>31.12.2021</u>
Краткорочни кредити у земљи	294.129	294.161
Део дугорочних кредита који доспева до једне године	870.031	732.264
Део осталих дугорочних обавеза који доспева до једне године (лизинг)	-	-
Укупно краткорочне финансијске обавезе	<u>1.164.160</u>	<u>1.026.425</u>

Преглед краткорочних кредита приказан је у следећој табели:

	<u>Број уговора</u>	<u>Каматна стопа</u>	<u>Рок враћања</u>	<u>ЕУР /000/</u>	<u>31.12.2022</u>
Српска банка а.д.	15071534	1,8% м.	19.07.2013	589	69.108
Српска банка а.д.	15296186	1,1% м.	05.03.2014	123	14.431
Министарство финансија	1801	0%	30.12.2015	85	10.000
Министарство финансија	1799	0%	30.12.2015	384	45.000
Министарство финансија	1798	0%	30.12.2015	852	100.000
Министарство финансија	1797	0%	30.12.2015	426	50.000
Банка поштанска штедионица	621207003	12,25% г.	24.10.2016	48	5.590
Укупно краткорочни кредити				<u>2.507</u>	<u>294.129</u>

Ради обезбеђења уредног враћања краткорочног кредита одобреног од стране Српске банке а.д. уписана је хипотека првог реда на непокретностима Друштва – Зграда ретуша и монтаже Панчевачки пут 47а. Ради обезбеђења уредног враћања кредита одобрених од стране Министарства финансија достављено је овлашћење о директном задужењу са рачуна евидентираном код НБС. Ради обезбеђења уредног враћања краткорочног кредита одобреног од стране Банка Поштанска штедионица достављено је 6 (шест) бланко соло меница.

„ПОЛИТИКА А.Д.” БЕОГРАД

Напомене уз финансијске извештаје за годину завршену 31. децембра 2022. године

(Сви износи су изражени у хиљадама РСД, осим ако није друкчије назначено)

Део дугорочних кредита који доспевају до једне године приказан је у следећој табели:

	Број уговора	Каматна стопа	Рок отплате	ЕУР /000/	31.12.2022
Комерцијална банка	410-0204675.8	3,4%+г.еуб	28.1.2023	4.008	470.274
Комерцијална банка	410-0600403.0	3,4%+г.еуб	28.1.2023	69	8.038
Комерцијална банка	410-0110962.4	3,4%+г.еуб	28.1.2023	76	8.960
Комерцијална банка	410-0204676.6	3,4%+г.еуб	28.1.2023	275	32.302
Комерцијална банка	410-0600141.4	3,4%+г.еуб	28.1.2023	95	11.103
Комерцијална банка	410-0109715.4	3,4%+г.еуб	28.1.2023	117	13.712
Фонд за развој	02-2081	1% г.	22.5.2017	34	4.040
Фонд за развој	02-1956	1% г.	17.5.2018	25	2.980
Фонд за развој	02-3840	1% г.	21.7.2018	17	2.020
Фонд за развој	02-619	1% г.	31.03.2021	258	30.301
Фонд за развој	100443	1% г.	30.9.2021	258	30.301
Фонд за развој	100614	1% г.	28.12.2020	172	20.201
Фонд за развој	100950	1% г.	31.03.2022	172	20.201
Фонд за развој	101249	1% г.	30.09.2022	172	20.201
Фонд за развој	101429	1% г.	31.12.2022	172	20.200
Фонд за развој	101844	1% г.	31.03.2023	301	35.350
Фонд за развој	102708	1% г.	30.06.2023	172	20.200
Фонд за развој	103457	1% г.	30.09.2023	172	20.200
Фонд за развој	104127	1% г.	31.12.2023	172	20.201
Фонд за развој	104327	1% г.	31.03.2024	226	26.486
Фонд за развој	105564	1% г.	30.09.2024	161	18.871
Фонд за развој	106526	1% г.	30.09.2024	161	18.891
Фонд за развој	108210	1% г.	31.03.2025	97	11.334
Фонд за развој	108484	1% г.	30.09.2025	10	1.127
Фонд за развој	108564	1% г.	30.09.2025	22	2.537
Укупно део дугорочних кредита који доспева до једне године				7.416	870.031

17. ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА

Следећа табела приказује обавезе из пословања:

	31.12.2022	31.12.2021
Примљени аванси, депозити и кауције	2.706	3.251
Добављачи у земљи	1.887.259	1.761.850
Добављачи у иностранству	146.920	150.782
Добављачи – матична и зависна правна лица	50	269
Укупно	2.036.935	1.916.152

Друштво има усаглашено стање са свим значајнијим добављачима. Услед немогућности прибављања ИОС-а од ино добављача и појединих домаћих добављача проценат неприбављених ИОС-а износи 1,49% у односу на укупне обавезе према добављачима.

18. ОСТАЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ

Остале краткорочне обавезе састоје се из следећих категорија:

	<u>31.12.2022</u>	<u>31.12.2021</u>
Обавезе по основу неисплаћених зарада и накнада, бруто	118.387	118.409
Остале обавезе (Обавезе по основу камата и др.)	1.404.751	1.249.296
Обавезе према запосленима	15.845	12.162
Обавезе према физичким лицима по уговорима-нето	81.369	76.892
Обавезе по судским споровима	368.278	325.782
Остале обавезе за порезе, доприносе и друге дажбине	414.784	365.839
Остале обавезе из специфичних послова	24	24
Укупно	<u>2.403.438</u>	<u>2.148.405</u>

19. ОБАВЕЗЕ ПО ОСНОВУ ПОРЕЗА НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ И ОСТАЛИХ ЈАВНИХ ПРИХОДА И ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

У следећој табели су приказане обавезе за порезе, доприносе и друге дажбине и пасивна временска разграничења:

	<u>31.12.2022</u>	<u>31.12.2021</u>
- Обавезе за порезе и друге дажбине	363.768	316.853
- Остале обавезе за порезе и доприносе	51.016	48.986
- Обавезе за порез из добитка	-	-
Укупно остали порези и доприноси	<u>414.784</u>	<u>365.839</u>
Пасивна временска разграничења	<u>14.589</u>	<u>15.835</u>

20. ОДЛОЖЕНА ПОРЕСКА СРЕДСТВА И ОБАВЕЗЕ

	Одложена пореска средства	Одложене пореске обавезе	Нето
Стање 31. децембра 2020. године	4.928	119.165	114.237
Промена у току 2021. године	-	102.372	102.372
Стање 31. децембра 2021. године	4.928	221.537	216.609
Промена у току 2022. године	-	18.841	18.841
Стање 31. децембра 2022. године	4.928	202.696	197.768

Одложена пореска средства Друштва, на дан 31. децембар 2022. године износе 4.928 хиљаде динара и односе се на неискоришћени порески кредит, одобрен од стране пореских органа по основу инвестиција у некретнине, постројења и опрему, за које Руководство Друштва процењује да може да искористи за смањење пореске обавезе у наредних 5, односно 10 година.

Одложене пореске обавезе се односе на разлику између пореске и рачуноводствене амортизације.

Текући порески расход периода приказан је у следећој табели:

	31.12.2022	31.12.2021
Бруто резултат пословне године-губитак	487.150	552.926
Усклађивање расхода	262.346	103.334
Рачуноводствена амортизација	183.060	54.390
Пореска амортизација	63.059	67.840
Губитак	104.803	463.042

„ПОЛИТИКА А.Д.” БЕОГРАД**Напомене уз финансијске извештаје за годину завршену 31. децембра 2022. године***(Сви износи су изражени у хиљадама РСД, осим ако није друкчије назначено)***21. ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ**

Пословни приходи се састоје од:

	31.12.2022	31.12.2021
Приход од продаје робе	13.518	10.353
Приходи од продаје производа и услуга	612.421	549.568
Остали пословни приходи	16.235	9.220
Приходи од усклађења вредности имовине (осим финансиј.)	28.868	38.821
Повећање вредности залиха учинака		
Смањење вредности залиха учинака		(876)
Укупно	671.042	607.086

22. ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ

Остали пословни приходи се састоје од:

	31.12.2022	31.12.2021
Приходи од закупнина	9.974	7.104
Други пословни приходи	1.297	1.316
Приходи од усклађивања вред. Имовине	28.868	
Повећање вред. Залиха	1.143	
Активирање учинака и робе	3.221	
Приходи од донација	600	800
Укупно	45.103	9.220

23. ПОСЛОВНИ РАСХОДИ

Пословни расходи се састоје од:

	31.12.2022	31.12.2021
Набавна вредност продате робе	12.611	9.473
Трошкови материјала, горива и енергије	464.826	408.025
Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	293.723	311.211
Трошкови амортизације	185.516	54.390
Остали пословни расходи	97.077	95.116
Укупно	1.053.753	878.215

24. ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ РАСХОДИ

Остали пословни расходи се састоје од:

	<u>31.12.2022</u>	<u>31.12.2021</u>
Транспортне услуге	24.356	23.715
Услуге одржавања	4.562	5.810
Закупнине	294	357
Трошкови сајмова	272	-
Реклама и пропаганда	8.432	8.869
Остале услуге	14.299	11.238
Непроизводне услуге	5.155	9.032
Репрезентација	11.670	9.738
Премије осигурања	2.430	164
Трошкови платног промета	871	959
Трошкови пореза	20.356	22.559
Остали нематеријални трошкови	4.380	2.675
Укупно	<u>97.077</u>	<u>95.116</u>

25. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ

Финансијски приходи се састоје од:

	<u>31.12.2022</u>	<u>31.12.2021</u>
Приходи камата		42
Позитивне курсне разлике	1.170	45
Приходи по основу ефеката валутне клаузуле	2.177	35
Остали финансијски приходи	53	184
Укупно	<u>3.400</u>	<u>306</u>

26. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ

Финансијски расходи се састоје од:

	<u>31.12.2022</u>	<u>31.12.2021</u>
Расходи камата	225.661	244.942
Негативне курсне разлике	154	183
Расходи по основу ефеката валутне клаузуле	59	45
Укупно	<u>225.874</u>	<u>245.170</u>

„ПОЛИТИКА А.Д.” БЕОГРАД**Напомене уз финансијске извештаје за годину завршену 31. децембра 2022. године***(Сви износи су изражени у хиљадама РСД, осим ако није друкчије назначено)***27. ОСТАЛИ ПРИХОДИ**

Остали приходи се састоје од:

	<u>31.12.2022</u>	<u>31.12.2021</u>
Приходи од продаје некретнина	1.936	-
Приходи по основу ефеката уговорене заштите од ризика	1.196	115
Приходи од смањења обавеза	-	-
Приходи од укидања дугорочних резервисања	-	9.319
Остали непоменути приходи	409	298
<i>Приходи од усклађивања вредности:</i>		
- нематеријалних улагања	-	-
- некретнина, постројења и опреме	-	-
- потраживања и краткорочних финансијских пласмана	-	-
Остало	161.624	-
Укупно	<u>165.165</u>	<u>9.732</u>

28. ОСТАЛИ РАСХОДИ

Остали расходи се састоје од:

	<u>31.12.2022</u>	<u>31.12.2021</u>
Мањкови	-	-
Исправка вредности потраживања	1.690	2.712
Расходи по основу ефеката уговорене заштите од ризика	-	-
Губици од продаје некретнина и опреме	1.954	3.622
Остали непоменути расходи	572	1.057
<i>Умањење вредности:</i>		
- некретнина, постројења и опреме	-	-
- дугорочних финансијских пласмана и хартија од вредности расположивих за продају	-	-
- залиха	42.914	-
- потраживања и краткорочних финансијских пласмана	-	-
Остало	-	-
Укупно	<u>47.130</u>	<u>7.391</u>

29. ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ

	<u>31.12.2022</u>	<u>31.12.2021</u>
Трошкови зарада и накнада зарада (брutto)	211.111	223.248
Трошкови пореза и доприноса на зараде и накнаде на терет послодавца	36.314	37.469
Трошкови накнада по уговору о делу	8.824	7.041
Трошкови накнада по ауторским уговорима	16.763	13.849
Трошкови накнада члановима управног и надзорног одбора	15.531	15.463
Остали лични расходи и накнаде	17.472	14.141
Укупно	<u>306.015</u>	<u>311.211</u>

30. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА

Управљање ризиком капитала

Не постоји формални оквир за управљање ризиком капитала Друштва. Руководство Друштва разматра капитални ризик с циљем ублажавања ризика и уверења да ће Друштво бити у могућности да одржи принцип сталности пословања у наредном периоду.

Лица која контролишу финансије на нивоу Друштва врше преглед структуре капитала на годишњем нивоу. Као део тог прегледа, руководство Друштва разматра цену капитала и ризик повезан са врстом капитала.

Значајне рачуноводствене политике у вези са финансијским инструментима

Детаљи значајних рачуноводствених политика, као и критеријуми и основе за признавање прихода и расхода за све врсте финансијских средстава и обавеза обелодањени су у напомени ових финансијских извештаја.

Финансијска средства	31.12.2022	31.12.2021
Дугорочни финансијски пласмани	896.451	735.715
Остали дугорочни финансијски пласмани	7.753	8.484
Потраживања од купаца	103.346	116.209
Друга потраживања	20.547	10.705
Краткорочни финансијски пласмани	-	-
Готовина и готовински еквиваленти	23.824	44.839
Укупно	1.051.921	915.952

Финансијске обавезе	31.12.2022	31.12.2021
Дугорочни кредити	70.856	149.977
Краткорочни кредити	1.365.802	1.228.512
Обавезе према добављачима	2.036.935	1.916.152
Остале обавезе	2.418.350	2.164.513
Укупно	5.891.943	5.459.154

Категорије финансијских инструмента

Основни финансијски инструменти Друштва су готовина и готовински еквиваленти, потраживања, финансијски пласмани који настају директно из пословања Друштва, као и дугорочни зајмови, обавезе према добављачима и остале обавезе чија је основна намена финансирање текућег пословања Друштва. У нормалним условима пословања, Друштво је изложено ниже наведеним ризицима.

30. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Циљеви управљања финансијским ризицима

Финансијски ризици укључују тржишни ризик (девизни и каматни), кредитни ризик и ризик ликвидности. Финансијски ризици се сагледавају на временској основи и превасходно се избегавају смањењем изложености Друштва овим ризицима. Друштво не користи никакве финансијске инструменте како би избегло утицај финансијских ризика на пословање из разлога што такви инструменти нису у широкој употреби, нити постоји организовано тржиште таквих инструмената у Републици Србији.

Тржишни ризик

У овом пословању Друштво је изложено финансијским ризицима од промена курса страних валута и промена каматних стопа.

Изложеност тржишном ризику се сагледава преко анализе сензитивности. Није било значајних промена у изложености Друштва тржишном ризику, нити у начину на који Друштво управља или мери тај ризик.

Девизни ризик

Друштво је изложено девизном ризику првенствено преко готовине и готовинских еквивалената, потраживања од купаца, дугорочних кредита и обавеза према добављачима који су деноминирани у иностраној валути. Друштво не користи посебне финансијске инструменте као заштиту од ризика, обзиром да у Републици Србији такви инструменти нису уобичајени.

Стабилност економског окружења у којем Друштво послује, у великој мери зависи од мера Владе Републике Србије у привреди, укључујући и успостављање одговарајућег правног и законодавног оквира.

Књиговодствена вредност монетарних средстава и обавеза у иностраној валути на датум извештавања у Друштву биле су следеће:

	Средства		Обавезе	
	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021
ЕУР	83.148	108.056	1.231.176	1.257.140
УСД	-	-	20.015	21.188
ГБП	-	-	2.038	5.437

Друштво је осетљиво на промене девизног курса евра, америчког долара и енглеске фунте. Следећа табела представља детаље анализе осетљивости Друштва на пораст и смањење од 10% курса динара у односу на дату страну валуту. Стопа осетљивости од 10% се користи при интерном приказивању девизног ризика и представља процену руководства разумно очекиваних промена у курсевима страних валута. Анализа осетљивости укључује само ненамирена потраживања и обавезе исказане у иностраној валути и усклађује њихово превођење на крају периода за промену од 10% у курсевима страних валута. Позитиван број из табеле указује на повећање резултата текућег периода у случајевима када динар јача у односу на валуту о којој се ради. У случају слабљења динара од 10% у односу на дату страну валуту, утицај на резултат текућег периода био би супротан оном исказаном у претходном случају.

30. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Девизни ризик (наставак)

Средства						
	31.12.2022	Курс на дан 31.12.2022.	Износ у РСД на дан 31.12.2022.	10% смањење курса	Износ у динарима у случају смањења курса за 10%	Разлика услед смањења курса
ЕУР	83.148	117,3224	9.755.168	105,5902	8.779.651	975.517
УСД	-	110,1515	-	99,1364	-	-
ГБП	-	132,7026	-	119,4323	-	-
Укупно						975.517

Обавезе						
	31.12.2022	Курс на дан 31.12.2022.	Износ у РСД на дан 31.12.2022.	10% смањење курса	Износ у динарима у случају смањења курса за 10%	Разлика услед смањења курса
ЕУР	1.231.176	117,3224	144.444.566	105,5902	130.000.110	14.444.457
УСД	20.015	110,1515	2.204.724	99,1364	1.984.252	220.472
ГБП	2.038	132,7026	270.383	119,4323	243.345	27.038
Укупно						14.691.967

Разлика између смањења обавеза и смањења средстава услед смањења курса од 10% утиче на повећање укупног резултата у износу од:	РСД 13.716.451
---	---------------------------

Ризик од промене каматних стопа

Друштво је изложено ризику од промене каматних стопа на средства и обавезе код којих је каматна стопа варијабилна. Овај ризик зависи од финансијског тржишта те Друштво нема на располагању инструменте којим би ублажило његов утицај.

Кредитни ризик - управљање потраживањима од купаца

Друштво је изложено кредитном ризику који представља ризик да дужници неће бити у могућности да дуговања према Друштву измире у потпуности и на време, што би имало и за резултат финансијски губитак за Друштво. Изложеност Друштва овом ризику ограничена је на износ потраживања од купаца на дан биланса. Потраживања од купаца се односе на потраживања од великог броја комитената, од којих се највећи део доспелих потраживања односи на друштва: Компанија Новости, Беоколп, Центросинергија и остали у износу од 18.000 хиљада динара (31. децембар 2021. године: 19.355 хиљада динара).

30. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Кредитни ризик - управљање потраживањима од купаца (наставак)

Структура потраживања од купаца на дан 31. децембар 2022. године приказана је у табели која следи:

	Бруто изложеност	Исправка вредности	Нето изложеност
Недоспела потраживања од купаца	73.160	-	73.160
Доспела, исправљена потраживања од купаца	73.331	73.331	-
Доспела, неисправљена потраживања од купаца	30.186	-	30.186
Укупно	176.677	73.331	103.346

Структура потраживања од купаца на 31. децембар 2021. године приказана је у табели која следи:

	Бруто изложеност	Исправка вредности	Нето изложеност
Недоспела потраживања од купаца	83.193	-	83.193
Доспела, исправљена потраживања од купаца	71.745	71.745	-
Доспела, неисправљена потраживања од купаца	33.016	-	33.016
Укупно	187.954	71.745	116.209

Недоспела потраживања од купаца – исказана на дан 31. децембар 2022. године у износу од 73.160 хиљада динара (31. децембра 2021. године: 83.193 хиљада динара) највећим делом се односе на потраживања од купаца по основу продаје производа и услуга. Просечно време наплате потраживања у 2022. години износи 60 дана (2021 године: 60 дана).

Доспела, исправљена потраживања од купаца – Друштво је у претходним периодима обезвредило потраживања од купаца за доспела потраживања у износу од 73.331 хиљада динара (2021. године 71.745 хиљаде динара), за која је Друштво утврдило да је дошло до промене у кредитној способности комитената и да потраживања у наведеним износима неће бити наплаћена.

Доспела, неисправљена потраживања од купаца – Друштво није обезвредило доспела потраживања исказана на дан 31. децембар 2022. године у износу од 30.186 хиљада динара (31.децембар 2021. године: 33.016 хиљада динара) обзиром да није утврђена промена у кредитној способности комитента те да руководство Друштва сматра да ће укупна садашња вредност ових потраживања бити наплаћена.

30. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Управљање обавезама према добављачима

Обавезе према добављачима на дан 31. децембар 2022. године исказане су у износу од 2.034.229 хиљада динара (31. децембра 2021. године: 1.912.901 хиљада динара). Добављачи зарачунавају затезну камату на доспеле обавезе. Друштво доспеле обавезе не измирује у уговоренм року. Просечно време измирења обавеза према добављачима у току 2022. године износи 90 дана (у току 2021. године 90 дана).

Ризик ликвидности

Коначна одговорност за управљање ризиком ликвидности је на руководству Друштва који су успоставили одговарајући систем управљања за потребе краткорочног, средњорочног и дугорочног финансирања Друштва као и управљачком ликвидношћу. Друштво управља ризиком ликвидности одржавајући одговарајуће новчане резерве континуираним праћењем планираног и стварног новчаног тока, као и одржавањем адекватног односа доспећа финансијских средстава и обавеза.

Табеле ризика ликвидности и кредитног ризика

Следеће табеле приказују детаље преосталих уговорених доспећа **обавеза** Друштва. Приказани износи засновани су на недисконтованим токовима готовине насталих по основу финансијских обавеза на основу најранијег датума на који ће Друштво бити обавезно да такве обавезе измири.

Доспећа финансијских обавеза 31.12.2022. године

	Мање од месец дана	1-3 месеца	3 месеца до једне године	Од 1 до 5 година	Преко 5 година	Укупно
Некаматонсна	-	-	-	-	-	-
Фиксна каматна стопа	-	-	93.458	70.786	-	209.499
- главница	-	45.255	93.458	70.786	-	209.499
- камата	-	-	-	-	-	-

„ПОЛИТИКА А.Д.“ БЕОГРАД**Напомене уз финансијске извештаје за годину завршену 31. децембра 2022. године***(Сви износи су изражени у хиљадама РСД, осим ако није друкчије назначено)***30. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА
РИЗИЦИМА (наставак)**

Доспећа финансијских обавеза 31.12.2021. године

	Мање од месец дана	1-3 месеца	3 месеца до једне године	Од 1 до 5 година	Преко 5 година	Укупно
Некаматносна	-	-	-	-	-	-
Фиксна каматна стопа	-	-	28.963	110.431	-	139.394
- главница	-	-	28.963	110.431	-	139.394
- камата	-	-	-	-	-	-

Фер вредност финансијских инструмената није утврђена на дан 31.12.2022. године.

31. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА

Стања на крају године услед продаје/набавки роба/услуга

	31.12.2022	31.12.2021
Потраживања од повезаних правних лица (ПНМ и Пол.Штампарија)		
- Матично Друштво	5.274	-
- Остала повезана лица	4.316	3.604
Укупно	9.590	3.604
Обавезе према повезаним лицима (ПНМ и Пол.Штампарија)		
- Непосредно матично Друштво	50	269

Потраживања од повезаних правних лица потичу углавном из трансакција продаје и доспевају 15 дана након датума продаје. Потраживања по својој природи нису обезбеђена и немају камату.

Обавезе према повезаним правним лицима потичу углавном од куповних трансакција и доспевају 15 након датума куповине. Обавезе не садрже камату.

32. ДОГАЂАЈИ НАКОН ДАТУМА БИЛАНСА СТАЊА

Не постоје догађаји након датума биланса стања који би битно утицали на пословање и финансијску позицију Друштва.

33. ДЕВИЗНИ КУРСЕВИ

Средњи курсеви за динар, утврђени на међубанкарском тржишту динара, примењени за прорачун девизних обликаја баланса стања у динаре, а за поредни главни издаци су били следећи:

	31.12.2022.	31.12.2021.
USD	110,1517	103,9262
EUR	117,3224	117,5821
CNF	119,2543	111,6188
GBP	132,7026	140,2626

Београд, 31.12.2022.

U Dostavu

Милена Доставаћу
Служба за управљање имовином

Lele
Зоран Милошевић
(Законски представник)